

Мельник М.Р.

магістр кафедри електронних пристроїв і систем

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Юдіна Н.В.

к.е.н., доц., доцент кафедри промислового маркетингу

КПІ ім. Ігоря Сікорського

ПЕРСПЕКТИВИ РИНКУ ЛЕГКОВИХ АВТОМОБІЛІВ УКРАЇНИ

Українське виробництво автомобілів процвітало і розвивалось ще у 2008р, а вже в 2009 р. різко пішло на спад (рис. 1). Лише за один рік це виробництво скоротилося з 425.7 тис. одиниць до 70.4 тис. одиниць на рік. Як бачимо, після кризи глобальної економіки 2008 р. ще спостерігалися успішні спроби відновити виробництво, але вже у 2011 р. показники знову пішли на спад і у 2020 р. досягли відмітки у 4.9 тис. одиниць на рік, тобто зменшилися майже у сто разів [1].

Рисунок 1 – Динаміка обсягу виробництва легкових автомобілів в Україні у період 2003-2022 рр., тис. одиниць

Джерело: [1]

Головним представником українських виробників легкових автомобілів являється компанія ЗАЗ в яку входить декілька заводів з основним у Запоріжжі. Причиною їх популярності були: низька ціна, універсальність, простота та низька ціна на ремонт, тобто не обов'язково було купувати нову машину, бо стара підлягала майже любому ремонту за досить невелику суму. Лінійка автомобілів була досить вузькою, а на даний момент використовується іноземними представниками такими як KIA та OPEL. Судячи з новин на офіційному сайті зараз виробництво фокусується на автобусах і навіть розробило дві власні моделі. У минулому такі розробки являли собою використання моделей застарілих авто інших виробників, але з деякими оновленнями, що

давало змогу представити їх у якості нових моделей. В Україні у поточний період легкові автомобілі майже не виробляються.

Якщо продивитись статистику продажу легкових автомобілів (рис. 2), то продаж нових автомобілів займає найменшу позицію, поступаючись продажу вживаних і привезених з-за кордону. Під новими автомобілями мається на увазі авто з першою реєстрацією. З 2015р. почали з'являтися компанії, що пропонували послуги з ввезення з-за кордону вживаних автомобілів. Що стосується вживаних автомобілів, то це продаж без перетину кордону, тобто автомобілі були зареєстровані в Україні попередніми власниками. Останній показник перевищує попередні більше, ніж у два рази. Під час революції 2014 р і стрибка долара всі показники різко знизились, а продаж нових авто так і не зміг відновитися, застрявши на позначці у 100 тис.

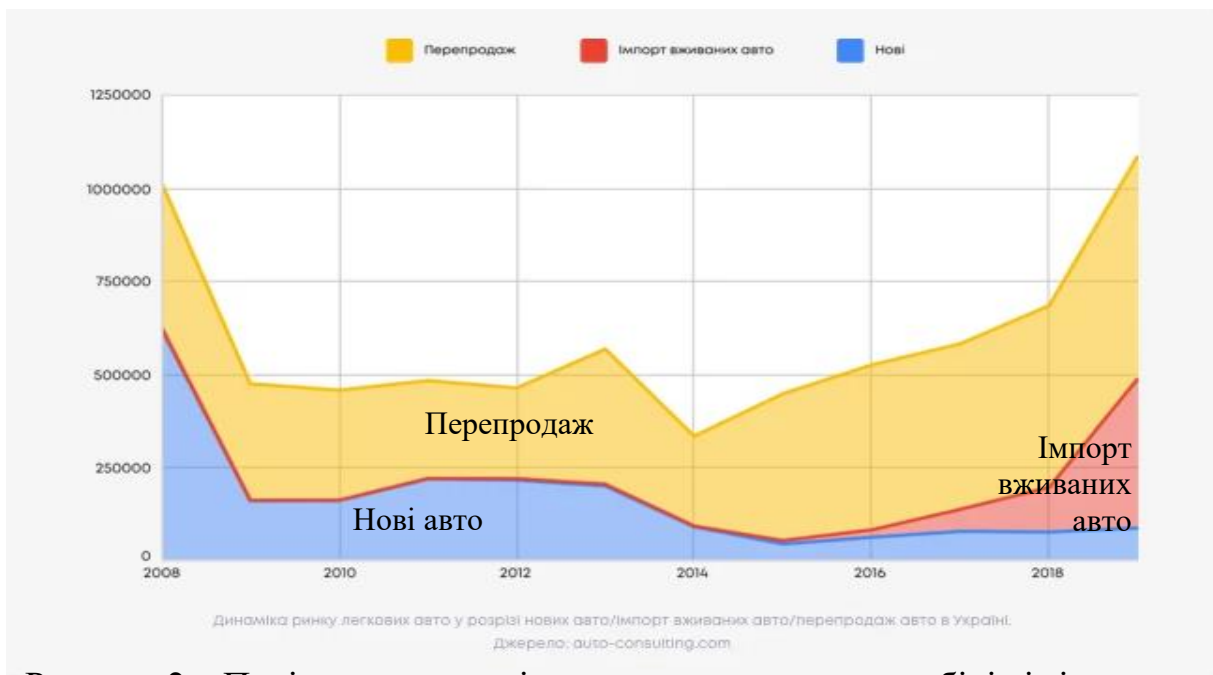

Рисунок 2 – Порівняння динаміки продажу нових автомобілів із імпортом вживаних та перепродажем автомобілів в Україні
Джерело: [2]

Спираючись на ці дані, ми можемо зробити висновок щодо недостатніх фінансових можливостей українців. Високий показник продажу вживаних авто обумовлений неможливістю більшості українців фінансово дозволити собі купити нове авто. Українці обирають якість і надійність, жертвуючи віком авто. Для більшості українців це значима покупка, яку не всі зможуть повторити навіть через декілька років. Також зростає динаміка модернізації та зміни заводської конструкції та налаштувань, перехід з бензину на газ з метою економії на паливі. Такий висновок також підтверджує факт, що у показник нових авто складається переважно з дорогих брендів преміум класу [3; 4], їх купують виключно забезпечені люди. Найбільш поширеними на території України є автомобілі 2006 - 2010рр, а найбільш популярними серед поточних покупок - автомобілі 2010-2013 років. Як бачимо, за цим показником Україна відстає від світу більше, ніж на 10 років.

Зараз в Україні ринок уживаних легкових автомобілів становить 93 % від загальної кількості, що купуються. На формування динаміки розвитку автомобільного ринку у найближчій перспективі впливає істотне зниження всіх макроекономічних показників (падіння ВВП, зниження купівельної спроможності населення, заробітної плати, рівня зайнятості, доходів тощо), що не дозволяє підприємствам торгівлі автомобілями сподіватися на швидке нарощення темпів продажу у найближчий період. Цікаво, що нові автомобілі найчастіше купують юридичні особи, а вживані – фізичні особи. До того ж юридичні особи використовують лізинг, а фізичні особи – кредит.

На ринку дуже мало автомобілів, що не підлягають ремонту, таких як Chery, Seat. Лише 50 % СТО відносяться до повноцінних якісних авторемонтних підприємств, що надають повний комплекс ремонтних послуг – від ремонту кузова до електроніки. Інші 50 % – це майстерні «гаражного» типу, дуже часто навіть не зареєстровані офіційно [2].

Така ситуація в Україні дає змогу отримати надзвичайно великий попит на гідну пропозицію, але за помірну суму. Кон'юнктура перспективна для розроблення нового вітчизняного автомобіля і запуску українського виробництва, що у свою чергу збільшить ВВП, сформує нові робочі місця та покращить економіку країни та благополуччя українців. Якщо вдасться вийти на зовнішній ринок, це допоможе зміцнити позиції України у світі. Це також є можливістю для розвитку науки і відновлення української промисловості у цілому

Література

1. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 08.12.2023).
2. Дослідження ринку авто товарів: як лідеру категорії зберігати динаміку зростання. URL : <https://cases.media/case/doslidzhennya-rinku-avtotovariv-yak-lideru-kategoriyi-zberigati-dinamiku-zrostannya> (дата звернення: 08.12.2023).
3. Артеменко А. Дослідження онлайн-ринку автомобілів в Україні. URL : <https://olshansky.ua/blog/doslidzhennya-onlajn-rinku-avtomobiliv-v-ukraïni/> (дата звернення: 01.12.2023).
4. Формула успіху. URL : <https://fra.org.ua/uk/an/publikatsii/analitika/formula-uspikhu> (дата звернення: 30.12.2023).